

Reactie gemeente Epe op consultatie wetsvoorstel Wet inburgering

Desgevraagd gaan we in deze reactie eerst in op de twee door u gestelde vragen over “doenvermogen” en risico’s van misbruik/fraude. Daarna reageren wij op diverse onderdelen van het wetsvoorstel en de Memorie van toelichting daarop.

Inburgeringsonderwijs vanuit het AZC voldoet niet aan het doenvermogen

Wij zijn van mening dat intensief taal/voorbereidingsonderwijs op AZC daar wél aan voldoet. In combinatie met de brede intake en een warme overdracht tussen gemeente en COA wordt dan een goede en praktisch haalbare start gemaakt. *Zie hieronder bij de betreffende onderdelen voor meer.*

De momenten/termijnen van de brede intake, leerbaarheidstoets en PIP voldoen niet aan het doenvermogen. In de memorie van toelichting staat dat de leerbaarheidstoets enige weken na de ingangsdatum inburgeringsplicht (p.15) afgenomen wordt. De inburgeringsplicht gaat in bij vestiging in de nieuwe woongemeente (art. 11.2). De PIP wordt opgesteld met gebruik van de uitslag van de leerbaarheidstoets en de informatie uit de brede intake. Naar onze mening betekent dit dat een PIP nooit op het AZC kan worden opgesteld en evenmin gestart wordt met Inburgeringstrajecten vanaf het AZC. *Zie hieronder bij de betreffende onderdelen voor meer.*

Een inburgeringstraject van 3 jaar voldoet niet aan het doenvermogen van analfabeten

Momenteel is voor analfabeten verlenging van de inburgeringstermijn mogelijk met 2 jaar en dus totaal 5 jaar beschikbaar voor de inburgeringstermijn. Het is voor ons niet duidelijk of en op welke grond een verlengd traject beschikbaar is voor (anderstalig) analfabeten. Wij hebben zorgen over deze groep die onder de nieuwe wet qua lesuren achteruit gaat in plaats van vooruit. Voldoende uren voor gespecialiseerd onderwijs is nodig om de basis voor zelfredzaamheid te leggen. *Zie hieronder bij de betreffende onderdelen voor meer.*

Risico’s in het kader van misbruik / fraude

Op dit moment zien wij geen risico’s voor misbruik en fraude bij de inburgeringsplichtige, maar wel een financieel onmogelijke grote opgave voor gemeenten. Wij staan achter de basis van uw wetsvoorstel en hebben gezien dat veel partijen zijn geraadpleegd. Dat waarderen wij enorm. Wij dringen bij u aan om bij de nadere uitwerking in vele AMvB’s daadwerkelijk oog te hebben voor de door de VNG aangedragen knelpunten, en te komen tot passende oplossingen. Wij willen de verantwoordelijkheid en de regie voor inburgering nemen. Daarvoor is het nodig dat u het mogelijk maakt voor gemeenten om de benodigde professionals in te zetten, zeker ook door voldoende rijksmiddelen beschikbaar te stellen. Bij ons bestaat sterk de indruk dat u schuift binnen de huidige beschikbare budgetten, maar géén extra middelen beschikbaar stelt voor de vereiste kwaliteitsslag en uitvoering.

Tenslotte roepen wij op om implementatiebudget beschikbaar te stellen voor de gemeenten, die in 2020 een aanzienlijke opgave zullen hebben om de wet goed te implementeren.

Zie hieronder bij de betreffende onderdelen voor meer.

Regie gemeenten versus voorinburgering door COA

Wij zijn blij dat de regie op de inburgering terug gaat naar de gemeenten. Het is ook conform onze wens dat inburgeringsplichtigen met taalonderwijs beginnen op het AZC. Maar ons inziens moet e.e.a. als volgt worden ingebed:

- Het taalonderwijs op het AZC moet intensief zijn, inclusief KNM en Arbeid/Participatie (voorheen ONA); Deze vroege intensieve start is winst voor alle inburgeringsplichtigen én alle gemeenten:
 - Vanaf het begin stimuleert u meedoen en lerende houding door een actieve omgeving.
 - U verkleint de knelpunten die ontstaan doordat de inburgeringsplichtigen uit diverse AZC's in de gemeenten komen.
 - Eenvoudig realiseerbaar en kostenefficiënt.
- Naast de aanbodplicht van het COA moet de deelnameplicht van de inburgeringsplichtigen ook op het AZC geregeld worden.
- Als het voorgaande niet geregeld wordt, dan dienen gemeenten regie te krijgen vanaf het moment van koppeling in plaats van het moment van huisvesting in de gemeente; overigens dienen dan ook voldoende middelen beschikbaar te komen voor zowel de regie als voor de inburgering.

Leerbaarheidstoets in relatie tot andere onderdelen

Het is goed dat er een landelijke onafhankelijke toets komt. Daarbij hebben wij de volgende kanttekeningen en voorwaarden:

- De leerbaarheidstoets is een momentopname en heeft beperkte bruikbaarheidsduur en moet dus na verloop van tijd herhaald worden. Denk aan de verschillende invloeden als stress door trauma's, gezinsherenigingsprocedures etc.
- De leerbaarheidstoets moet zijn afgenomen voordat de leerroute wordt opgesteld en flexibele op- en afschaalmogelijkheden tussen de diverse leerroutes moeten mogelijk zijn, mede gezien het bovenstaande aandachtspunt.
- Gemeenten worden niet afgerekend wanneer mensen minder presteren dan voorzien, mede gezien het eerste aandachtspunt.
- Voor de leerbaarheidstoets moeten voldoende rijksmiddelen beschikbaar komen.

PIP, termijn en beschikking

In de Kamerbrief wordt gesproken van een termijn van 6 weken na inschrijving in de gemeente voor het afgeven van de PIP in de vorm van een beschikking. Overigens staat in de concept wettekst dat de termijn van de PIP bij AMvB wordt bepaald, terwijl in de Kamerbrief ook wordt gesproken van tijdige start op het AZC, mits de PIP is vastgesteld. Maar men is dan nog niet ingeschreven in de gemeente, maar alleen gekoppeld. Wij twijfelen aan de haalbaarheid om de PIP tijdig en kwalitatief volledig op te stellen binnen de 6 weken. Voorwaarde is dat de leerbaarheidstoets snel wordt afgenomen en de uitslag snel binnen is. Een wettelijke termijn van 10 weken lijkt ons redelijk en haalbaar.

Een PIP in de vorm van een beschikking geeft o.i. helderheid over rechten en plichten vanaf het prille begin. Voorwaarde is wel dat onderliggend aan deze beschikking het PIP een groeidossier omvat dat de afspraken specificereert én het mogelijk maakt om aanpassingen te doen in de wettelijke inburgeringstermijn van 3 jaar.

Immers in een periode van 3 jaar zijn verschillende veranderingen te verwachten, zoals uitval door zwangerschap, ziekte, veranderingen in de benodigde kinderopvang, herhaald falen bij examens etc. Het is o.i. niet werkbaar en te kostbaar om voor elke verandering een nieuwe beschikking op te stellen. Geen tot te weinig flexibiliteit werkt stress-verhogend voor een groot aantal inburgeringsplichtigen en daarmee wordt de kans op uitval vergroot.

Leerroutes, diverse vragen

Wij zien zowel bij de arbeidsmarkt als bij inburgeringsplichtigen de behoefte van taal op het niveau van B1. Dit is o.i. alleen voor een beperkt deel van de inburgeraars haalbaar; een grotere groep zal via (gedeeltelijke) afschaling examens op A2 afsluiten.

In de Memorie hebben wij geen antwoord gevonden op onze vraag op welk niveau wij mensen bij aanvang moeten inschalen (B1 of Z) als de inschatting is dat A2 maximaal haalbaar is. Verder hebben wij de vraag of bij een aantoonbaar goede inzet de inburgeringsplicht afgesloten wordt op het niveau van de Z-route bij meermaals falen op een of meerdere A2 examens.

Leerroutes, financiële haalbaarheid

Wij maken ons grote zorgen over de financiële haalbaarheid ook al stelt u in de memorie dat de budgettaire kaders voldoende zijn om aanbieders een reële prijs te bieden. Ons is ter ore gekomen dat het budget voor leerroute B1 minder hoog is dan de maximale lening voor de route tot A2 niveau. Hoe is het mogelijk om een grotere groep snel(ler) naar een hoger niveau te brengen, waarvoor velen meer tijdsinvestering nodig is.

Naast ons enthousiasme over uw voorstellen voor de Z-route (intensivering voor een kwetsbare en slechtleerbare groep) maken wij ons zorgen over de financiële haalbaarheid van de verhoogde urennorm. Volgens uw inschatting neemt 15% deel aan deze route. Op dit moment is de groep analfabeten al hoger, de grote slechtleerbare groep nog niet meegerekend. Ook uw inschatting dat 60% van de inburgeringsplichtigen de B1 route kan doorlopen is op basis van onze ervaringen veel te optimistisch. Wij voorzien gemeentelijke tekorten als wij worden gefinancierd en afgerekend op basis van uw procentuele inschatting.

Daarbij zou door uw ministerie gesteld zijn dat gemeentelijke samenwerking leidt tot lagere uitvoeringskosten en lagere kosten voor inkoop. Inderdaad is ook onze ervaring dat samenwerking voor kleinere gemeenten noodzakelijk is, maar onze inkoop- en uitvoeringskosten zijn zeker niet lager. Wij sluiten ons aan bij de zorgen van de VNG over het budgettaire kader.

Tot slot lezen wij dat u 25% van de budgetten gaat verdelen op basis van resultaten. Wij zijn principieel tegenstander van deze prestatiebekostiging omdat er teveel factoren zijn die wij niet rechtstreeks kunnen beïnvloeden.

Ontzorgen

Het ontzorgen zoals u voorstelt lijkt goed aan te sluiten bij onze praktijk. Gedurende een jaar worden vaste lasten al ingehouden op de uitkering. Wij hebben geconstateerd dat een geleidelijke begeleide overgang naar financieel beheer door de inburgeringsplichtige eerder mogelijk is en ook het aanvragen van diverse belastingtoeslagen past door goed bij. Daarvoor zijn wel trainingen, incl een tolkenvoorziening nodig. Wij maken ons zorgen of u daarvoor voldoende financieel kader biedt aan gemeenten.

In relatie tot dit onderwerp noemen wij ook de kinderopvang. Op dit moment ervaren wij veel problemen met kinderopvang in combinatie met de inburgeringsplicht. Het gaat om situaties waarin

een van beide ouders werkt, maar ook als ouders gelijktijdig inburgeren zijn er problemen met de toeslag. Wij hebben goede verwachtingen omdat u spreekt van wijzigen van de Wet Kinderopvang. Als uw plannen van (voor)inburgering op het AZC ook daadwerkelijk wet worden dient ook dan kinderopvang geregeld te worden door het COA of mogelijk gemaakt door u. Goede nieuwe afspraken zullen zeker bijdragen aan ontzorgen, zodat ouders de mogelijkheid krijgen om via een toeslag of op een andere wijze de kinderopvang volledig te financieren.

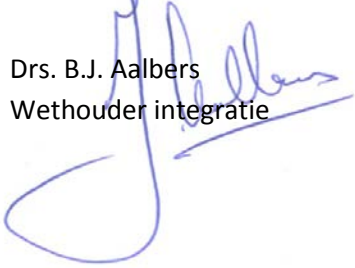
Hoogachtend

College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Epe

Namens hen

Drs. B.J. Aalbers

Wethouder integratie

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'B.J. Aalbers', is written over the printed name and title. The signature is stylized and includes a large loop at the bottom left.